

– Fyri meg er tað ein perfektur møguleiki at vita, at eg altíð havi ein fót innan fyri danska herin, sigur Sigurd Christiansen

Visti tú?

Serliga fátæk lond nýta kemisk vápn, tí tað er bíligt við stórari effekt

MYNDIR: PRIVAT

Fyri Sigurd vóru hetta áhuga-verdar eygleiðingar, og tá tvey ár vóru gingin, og hann hevði staðið á odda fyri tveimum hernaðardeildum, kundi hann rópa seg loytnant. Skinn-aður um skallan og 20 kilo lættari helt hann, at tíðin var komin til at byrja at lesa 'okkurt ordiligt'.

– Eg var nú útbúgvinn til tað, sum man kallar tiltaksheryvirmaður, og eg bleiv knýttur at flogvápninum. Tað bleiv eg av tí einföldu orsök, at luftvápnid hevði nógv fleiri uppgávur fyri reservafólk.

Sum tiltaksheryvirmaður arbeiðir Sigurd við undirvísing. Hansara uppgáva er at undirvísa teimum, ið starvast innan flogvápnid, tað veri seg pilotar, mekanikarar, fólk frá leiðsluni og onnur. Hann lærir tey at skjóta, vápnahandfaring, fyrstu-hjálp og aðrar týðningarmiklar lærugreinar, sum tey skulu venjast í, áðrenn tey verða útsend.

– Tað vil siga, at vit standa fyri øllum tí fyrireikandi arbeiðnum, sum tey útsendu skulu kunnast og venjast í, áðrenn tey fara avstað, greiðir hann frá.

At gera mun

Tað, sum hevur verið serliga hent fyri Sigurd í hesum sambandi, er møguleikin fyri at varðveita eitt arbeiði í herinum, samstundis sum hann tekur eina útbúgving, sum kann kombinera við arbeiðið.

– Eg standi eisini fyri undirvísing í skjóting, nýtslu av evnafrøðiligum – , lívfrøðiligum – , geislavirknum – og kjarnorku-vápnnum og øðrum viðkomandi evnum í samband við krígsfórslu, men eisini er kunning ein týðandi partur av mínum arbeiði.

– Til dømis er tað eisini mitt arbeiði at kunna um, hvat danski herurin krevur í mun til sosialar miðlar. Hvussu opnan profil skal man hava á internetinum? Hvussu skulu vinarumbønir úr Afghanistan handfarast?

Upprunliga ætlaði Sigurd sær at lesa til lækna, men slapp ikki inn, og eftir ein umveg til Bolivia í Suðuramerika, har hann í eitt stutt tíðarskeið arbeiði á fátækum barnaheimi, broytti hann meining. Hann tók eina avgerð um, at hann ikki vildi hava eitt lív, har hann arbeiði við neyð og vesaldómi hvønn dag. Í staðin kundi

hann hugsað sær at gjørt mun á annan hátt.

– Eg fekk eina heilt aðra mynd av, hvat vesaldómur í veruleikanum er. Tað gjørdist so týðiligt fyri mær, at fátækraðomi ikki endiliga hongur saman við lívsgleði. Mítt perspektiv broyttist bara so grundleggjandi, at eg fór at hugsað í heilt øðrum banum. Eg fekk hug til at fordjúpa meg í onkrum, at kasta meg yvir at skapa loysnir, sum kunnu vera gagnligar á annan hátt, greiðir hann frá.

Hann kastaði seg yvir evnafrøði og hevur síðani spesialiserað seg innan umhvørvis-evnafrøði. Serliga er tað globala dálkingin, ið hevur hansara áhuga, og hvussu vit kunnu skapa loysnir fyri at fyrirbyggja dálking, bæði lokalt og globalt.

– Soleiðis havi eg so kombinerað mítt arbeiði og mín lesnað. Eitt øðrvísi lestrarstarv, kanst tú ivaleyst kalla tað.

Fjølbroytt og smidligt

Sum sagt, inniber arbeiðið hjá Sigurdi at upplýsa og undirvísa øðrum serfrøðingum í evnafrøðiligum vápnnum og hernaðarligum lærugreinum. Hann dylir ikki fyri, at hann kundi hugsað sær at gjørt karrieru innan fyri danska herin.

– Fyri meg er tað ein perfektur møguleiki at vita, at eg altíð havi ein fót innan fyri danska herin. Skipanin sum tiltaksheryvirmaður er so mikið líðilig, at eg sjáldan brúki meir enn 30-40 dagar um árið uppá arbeiðið. Einar seks – átta leygardagar um árið flúgvi eg upp til Ålborg Flyvestation fyri at undirvísa. Leygardag og sunnudag fyrireiki eg eitt modul, sum eg avvikli mánadag og týsdag, og so flúgvi eg heim aftur til Keypmannahavnar mikumorgun.

Arbeidsuppgávurnar eru nógvar og fjølbroyttar. Eitt nú at gera skjóti-banar klárar, at fyrireika pensum til undirvísing í evnafrøði, at gera vápn og ammunitión klára osfr. Nógv praktisk viðurskipti skulu fáast pláss, áðrenn sjálv undirvísingin fer fram mánadag og týsdag.

– Vit skulu útbúgva góðar soldátar, og tað krevur eina væl tilrættslagda undirvísing. Fyrrapartar skjóta vit sum oftast, og tað er bæði við riffli og pistól, og seinna-partar

Veruleikin er, at tey fægstu hava lært at loysa konfliktir ...Tí er tað sum eitt sjokk fyri fleiri, tá tey koma í herin- Knappliga verður tað væntað nakað av teimum, og tey skulu taka ímóti kritikki«

undirvísi eg í evnafrøðiligari verju og vanlukkum. Sum oftast havi eg einar 80 næmingar hvønn dag, og her skulu tey kunnast í tí nýggjasta frá PET (Politiets Efterretningstjeneste, red.) og FE (Forsvarets Efterretningstjeneste) um aktuellar atsóknir við evnafrøðiligum vápnnum úti í verðini. Vit hyggja eisini at, hvørji vápn IS og Al-Qaida brúka júst nú, og sjálvsagt greiði eg frá, hví evnafrøði er eitt so umráðandi evni innan krígsfórslu, greiðir Sigurd frá.

Kjarnorka ella klorin?

Tá tað kemur til kríggj og evnafrøðilig vápn, er søgan á tremur við syrgiligum søgum, eitt nú nýtt Egyptaland nervagass í 1960-árunum í Yemen, USA brúkti evnafrøðilig vápn undir navninum »Agent Orange« í Vietnam, Saddam Hussein í Irak og feskasta dømi er Assad í Sýria. Tí er umráðandi at halda eyga við, hvørji evnafrøðilig evni lond og yvirgangsbólkar hava atgongd til, og hvussu tey kunnu nýtast í samband við yvirgangsatsoknir.

Men Sigurd leggur dent á, at evnafrøðilig vápn ikki altíð nýtast at vera so avanseraði ella trupul at fáa fatur í.

– Tað eru hópin av dømunum um, at fólk eru komin illa fyri av óhepnun

blandingum og vanlukkum. Tú hoyrir ikki um tær vaskikonurnar, sum verða funnar deyðar á vesum, tí tær av misgáum hava blandað vesi-reins saman við klorin. Tá tú blandar hesi bæði, færst tú klogass – eitt gass, sum varð nógv nýtt undir Fyrra heimsbardaga. Andar tú tað inn í teg, druknar tú innanífrá, tí tað verður frammleitt saltsýra í lungunum og tú færst 'lungeødem'.

– Tilíki dømi eru sjálvsagt hent at kenna fyri tey útsendu, og tað er í hesum sambandi, at undirvísingin í fyrstuhjálp kemur væl við. Klorin og onnur lætt tilgongilig evni eitt nú týningarevni (pesticider), eru allastaðni í heiminum og verða nýtt regluliga til yvirgangsatsóknir í londum sum Irak, Afganistan, Sýria og Afrika.

– Tað er eftir umstøðunum effektivt og lætt at fáa fatur á. Munandi lættari enn kjarnorkuvápn ella tilfar til vegsíðubumbur. Tað er so mín uppgáva at kunna um vandamiklar evnafrøðiligar samansetingarnar. Eg taki nakað, sum er ógviliga teoretiskt og torskilt, og geri tað lætt skilt og hent í eini vandamiklari stöðu, greiðir hann frá

Dálking, trygd og leiðsla

Sigurd er 27 ára gamal og ungur innan sitt fak. Hann hevur tó ikki tikið avgerð um, hvønn veg hann skal fara í framtíðini. Enn bíðar eitt spæli í evnafrøði, sum hann væntandi skal skriva komandi ár, og hann kann ikki renna undan, at gransking innan umhvørvis-evnafrøði og serliga dálking er lokkandi.

Samstundis er núverandi lívsstíllur og útlitini til eitt at halda fram sum tiltaksheryvirmaður fyri herin eisini lokkandi. Seinastu fyra árinu hevur

hann tí tikið yvirbygnaðin til fyrsta loytnant við síðuna av lesnaðinum í evnafrøði. Tað kvalifiserar hann til størri ábyrd og meir avbjóðandi uppgávur.

– Umframt at arbeiða við evnafrøðiligum evnum innan eitt spennandi og vandamikið øki, eru evni sum leiðsla og stýring essentiellir faktorar í mínum arbeiði, og júst leiðslu haldi eg vera spennandi sum fak. Eg helt meg ongantíð vera ein serliga góðan barrleiðara til dømis, men nú havi eg fingið útbúgving í at vera leiðari, og eg eri eisini so sera fegin um teir eginleikarnar, eg havi fingið við at vera leiðari fyri so nógv ymisk fólk.

Hann dylir ikki fyri, at tað at leiða og stýra onkursvegna bara fellur honum væl. Onkursvegna var tað altíð hann, ið gjørdist liðskipari, tá hann sum yngri spældi fótibólt. Hann hevði ikki verið leingi í starvi sum barrvørður, áðrenn hann gjørdist barrleiðari. Hann heldur ikki, at hann søkir hesar avbjóðingarnar, men at ábyrgdin ofta bara fellir honum natúrligt.

Men hvat so við dálkingini? Tað vil hann framvegis. Fyri Sigurd vildi tað allargest verið at sameint allar hesar lærugreinirnar, so hann kundi verið útsendur fyri eitt FN at kanna dálking í økjum, sum eru trupul at koma framat.

– Tak eitt dømi, har tað er brúk fyri hjálpi í einum landi, har eingin torir inn. Lat okkum siga, at grundvatnið í Somalia er illa dálkað, og tað er brúk fyri okkara hjálpi fyri at gera neyðugu royndirnar av vatninum. Men ongin torir avstað, tí eingin er at taka sær av trygdini. Tá er tað, at kunneikin til bæði evnafrøði og hernaðarligar mannagongdir koma væl við, sigur hann at enda.

■ **Útbúgvingin hjá Sigurdi:** 2009 til 2011 tiltaksheryvirmaður í danska herinum, 2011-2014 BSc í kemi og 2014-16 MSC í kemi.

■ **Danska verjan (Forsvaret) telur triggjar ymiskar vápnagreindir:** Herurin, sjóverjan og flogvápnid.

■ **Nýggjastu töluni hjá donsku verjuni vísa, at 18.827 fólk starvast í danska herinum. Av hesum starvast 4.331 sum sivil.**

■ **Sum tiltaksheryvirmaður kanst tú verða knýtt/ur at einari av teimum trimum vápnagreininum. Ein tiltaksheryvirmaður arbeiðir eins og ein vanligur heryvirmaður, bara ikki dagliga. Tú passast titt sivila arbeiði, men setir umleið 2-4 vikur av til venjing og arbeiðið í donsku verjuni.**

■ **Fá meir at vita her: www.forsvaret.dk**